

Радомир Сілін: “Світ врятує... глобалізація і наше завдання – об'єднати вчених усього світу...”

Починаючи з 1988 року, Хмельницький національний університет разом з Національною Радою України з питань машинознавства (Український Національний комітет IFToMM), обласною організацією Союз НІО України був одним з організаторів міжнародних наукових конференцій з машинобудування. Згодом тут почали проводити ширші за тематикою конференції і, зокрема, “Сучасні досягнення в науці та освіті”. Восени нинішнього року така конференція відбулася у місті Натан'я, що в Ізраїлі. Особливість цієї конференції в тому, що, окрім наукового спрямування, вона мала на меті об'єднати вчених різних галузей та країн, — так вважають її організатори, вчені Хмельницького національного університету. Тож розповісти про її перебіг ми запросили доктора технічних наук, професора, академіка Академії інженерних наук, Української технологічної академії, Міжнародної академії інформатизації, Президента Національного комітету України з питань машинознавства, заслуженого працівника народної освіти України, який, до речі, 27 років очолював Хмельницький національний університет, Радомира СІЛІНА.

- Радомире Івановичу, розкажіть про мету та особливості цієї організованої вами конференції.

- Найголовніше завдання — об'єднати вчених усюго світу. Починали ми з того, що присвячували свої конференції лише механіці. Але нині йдеться про те, що однієї механіки замало. Нехватить об'єднати і математику, і філософію, і економіку, і освіту, щоб науковці мали змогу вирішувати питання і життя людей, і подальшого поступу людства. Ми весь час ділили наукові галузі, конференція ж закликає поєднувати різні науки задля високої мети. Одна з її тез: “Ми усі — різні, але повинні пам'ятати, що лише разом зможемо вдосконалити життя людей у світі”.

Цього року, окрім ізраїльських вчених, 70 науковців представили 46 доповідей з механіки, системи освіти, економіки, машинознавства. На жаль, поки що вдається співпрацювати лише з вченими з Литви, Латвії, Ізраїлю, Росії та України. Організатори прагнули до того, щоб окреслились наукові колективи, міжнародні групи, які могли б згодом працювати разом за своїми напрямками.

- Чому саме Ізраїль обрали для проведення цього заходу?

- Окрім наукового, суто технічного спрямування, дуже важливий був для нас духовний бік конференції, що безпосередньо пов'язаний з історією стародавніх

народів. Ми прагнули, щоб тут в Ізраїлі люди побачили як розвивалось людство, як розвивалась та зберігається релігія, її напрямки, що є дуже важливим чинником для досягнення нашої мети — об'єднання людей. Учасники конференції оглянули визначні пам'ятки світової культури та релігії: починаючи від місця, де народився Ісус Христос, де зростав, де проповідував, завершуючи місцем його страти. Одне із засідань було проведено у м. Арад, де учасники мали можливість відвідати Мертве море.

- А чому для вас настільки важлива духовна атмосфера конференції?

- XIX-XX століття — час, коли йшов процес технократії. Людство прагнуло збільшити темпи, обсяг та якість виробництва, щоб технічно забезпечити краще життя. Проте згодом люди почали усвідомлювати, що однієї технократії не достатньо для розвитку. У низці випадків розвиток технічної науки призвів до жахливих наслідків, спрямованих не на еволюціонування, а на винищення. Вчені почали забувати про людину, про її потреби. В науці є дуже багато таких прикладів: подружжя Кюрі займалося питанням радіаційного випромінювання з метою винайдення джерела додаткової енергії, а в результаті людство отримало страшну бомбу. І нині на землі цієї зброї накопичилося стільки, що можна 11,5 разів її винищити. Свого часу

були намагання спрямувати ріки в інший бік, внаслідок чого нанесено велику шкоду екосистемі. Ми продовжуємо будувати нові енергоблоки, з кожним роком збільшуємо кількість шкідливих викидів у повітря. Результатом такої діяльності стало глобальне потепління. Отже, ми пішли хибним шляхом.

Наразі твориться наука заради науки, а насправді мало би бути навпаки — наука заради людини. Тому на усіх своїх конференціях ми акцентуємо увагу саме на духовності. Звичайно, ми не можемо відкинути технократію — це досягнення XX століття, і цей крок був би дуже нерозумний. А от поєднання технократії та духовного відродження в усюму світі могло б стати виходом для людства. Рано чи пізно ми прийдемо до того, що усі відчуватимемо себе землянами. Не буде росіян, українців, євреїв. Процес цей повільний, але цього треба прагнути. Перед нами, вченими, стоять великі завдання. Але ж потрібно враховувати те, що хибний крок може призвести до світової катастрофи. А це загрожує існуванню цивілізації.

- Отже, конференція за процес глобалізації?

- Розумієте, поняття глобалізації багато в чому викривили. Люди мають врешті-решт об'єднатися, але жоден не має права комусь щось диктувати. Від взаємодії в усюму світі не втекти. Основне: як це викорис-

тати з користю для людей. Наразі перед людством стоять глобальні проблеми атомних електростанцій, парникового ефекту та інші, вихід з яких мають шукати разом вчені всюго світу.

- А чи були на конференції конструктивні пропозиції, що принесуть користь людству і в той же час зможуть вирішити глобальні проблеми?

- Глобальні питання ми перед собою не ставили, проте кожен маленький гвинтик, як ви знаєте, важливий для роботи усюго великого механізму.

Наприклад, минулого року був підписаний договір між Сполученими Штатами Америки, Францією та Росією про створення експериментального блоку щодо керування ядерного процесу. Усі ці країни займалися цим питанням окремо. Проте жодних позитивних результатів не було досягнуто. Від своєї співпраці вчені очікують створення “маленького сонця” на землі вже через 20 років, а років через соток впровадити його у промисловість.

Систему освіти зараз намагаються переробити в усюму світі. Одна з доповідей була присвячена питанню впровадження системи TQM (тотального контролю якості), яка чудово діє в економіці, у систему освіти. Це дозволило б досягти в цій галузі більшої якості з меншими витратами.

Розмовляла Анна БУТЕНКО